

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музично-інструментального виконавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури і мистецтв

О.А. Устименко-Косоріч

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сценічно-виконавська майстерність

галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

освітня-програма/програми Музичне мистецтво

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією

НН інституту культури і мистецтв

« 30 » серпня 2019 р.

Голова Руденко О.Ф.

Розробник:

Єременко Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри музично-інструментального виконавства

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та
музично-інструментального виконавства

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

О. В. Єременко, доктор педагогічних наук, професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		2-й	
Лекції			
20 год.		2 год.	
Практичні, семінарські			
10 год.		6 год.	
Лабораторні			
Самостійна робота			
60 год.		82 год.	
Консультації:			
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин: 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни Сценічно-виконавська майстерність складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості підготовки фахівців з музичного мистецтва до сценічно-виконавської діяльності в інститутах культури і мистецтв педагогічних університетів.

Метою навчального курсу є оволодіння студентами основами техніки та мистецтва сценічно-виконавської діяльності; набуття теоретичних знань та практичних виконавських навичок у створенні художніх образів, формування у студентів знань, умінь і навичок, які необхідні майбутнім магістрам музичного мистецтва (концертним виконавцям) для використання засобів нових інформаційних технологій під час виконавства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сценічно-виконавська майстерність» є опанування студентами основних компетенцій сучасного фахівця з музичного мистецтва: історико-теоретичних (засвоєння та розширення теоретичних знань про історію музичного мистецтва, етапи роботи над музичним твором, творчі оригінальні методи його втілення; засвоєння теоретичних та методичних основ сценічно-виконавської майстерності концертного виконавця; вивчення нових світових форм і методів опанування музичного мистецтва та виконавської майстерності; набуття фахових умінь і навичок, спеціальних

здібностей: художньо-образного мислення, оригінального авторського бачення; аналіз закономірностей роботи над музичним твором; оволодіння сценічно-виконавським втіленням музичних образів); практичних (розвиток і реалізація творчих та практичних здібностей студентів, інтересу до подальшої виконавської діяльності, творчої активності, обдарованості студентів, розвиток творчої особистості).

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Сценічно-виконавська майстерність» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво»: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з музичного мистецтва та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність бути критичним і самокритичним; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності; здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва; здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності; здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу; здатність оперувати професійною термінологією; здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності; здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності; здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві; здатність ефективно використовувати технічні засоби у виконавській діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни «Сценічно-виконавська майстерність» є опанування курсів «Основи сценічно-виконавської майстерності», «Фах», «Історія музичного виконавства», «Всесвітня історія музичної культури» відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Сценічно-виконавська майстерність» (за спеціальністю 025 Музичне мистецтво) передбачають: володіння теоретичними знаннями з історії інструментально-виконавського мистецтва, опанування системи інструментальних засобів музичної виразності; володіння здатністю до розвитку сценічно-виконавської майстерності; удосконалення виконавських вмінь і навичок; розвиток відчуття художньої форми, логіки структури композиції на музичному матеріалі різних епох, напрямів, жанрів, стилів; розвиток артистизму, концертної індивідуальності,

самостійності виконавського музичного мислення, уяви, сприймання тощо; розвиток як основних музичних здібностей, так і психомоторних (здібність до автоматизації виконавських рухів, їх технічну досконалість).

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Сценічно-виконавська майстерність» студенти повинні знати специфіку розвитку теорії сценічно-виконавської майстерності; особливості сутності поняття «сценічно-виконавська майстерність»; концептуальні підходи, психолого-педагогічні умови, закономірності, методи, прийоми та принципи розвитку даної дефініції.

<p>Знання: щодо формування виконавської культури та технічної майстерності.</p> <p>Уміння: демонструвати артистизм на основі оволодіння виконавсько-технічними компетенціями.</p> <p>Комунікація: взаємодія між викладачем, колегами, студентами з приводу формування виконавської майстерності.</p>	ПРН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності
<p>Знання: методів репетиційної роботи та концертних виступів.</p> <p>Уміння: досягати якісної репетиційної роботи та досконалих концертних виступів.</p> <p>Комунікація: взаємодія між викладачем, колегами, студентами, публікою з приводу успішних концертних виступів.</p>	ПРН 2	Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів
<p>Знання: характеристик фортепіанних творів.</p> <p>Уміння: аналізувати фортепіанні твори.</p>	ПРН 3	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
<p>Знання: особливостей драматургії та художньої інтерпретації.</p> <p>Уміння: відтворювати драматургічну концепцію фортепіанного твору.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація під час оволодіння навчальної дисципліни з урахуванням специфіки фортепіанного виконавства.</p>	ПРН 4	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
<p>Знання: специфіки сценічно-виконавської інтерпретації.</p> <p>Уміння: удосконалювати фортепіанні виконавські вміння і навички; розвивати почуття художньої форми, логіки структури композиції на музичному матеріалі різних епох, напрямів, жанрів, стилів.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація під час оволодіння навчальної дисципліни з урахуванням специфіки фортепіанного та концертмейстерського виконавства.</p>	ПРН 7	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
<p>Знання: основ творчої роботи з ансамблевим колективом.</p> <p>Уміння: організувати та здійснювати творчу роботу з ансамблевим колективом.</p> <p>Комунікація: взаємодія між викладачем, колегами, студентами під час творчої роботи.</p>	ПРН 9	Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом
<p>Знання: сутність основних термінів, пов'язаних із фортепіанним мистецтвом та викладацькою діяльністю в цій сфері.</p> <p>Уміння: аналізувати мистецтвознавчу та музично-педагогічну літературу; узагальнювати окремі методи і прийоми роботи над фортепіанними творами.</p>	ПРН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
<p>Знання: засобів репетиційної роботи.</p> <p>Уміння: організувати та здійснювати репетиційну роботу.</p> <p>Комунікація: взаємодія між викладачем, колегами, студентами під час репетиційної роботи.</p>	ПРН 11	Організувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки концертних номерів

<p>Знання: етичних норм взаємодії та комунікації.</p> <p>Уміння: здійснювати комунікацію з викладачем, колегами.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація під час навчання, фортепіанної, концертмейстерської та викладацької діяльності.</p>	ПРН 12	Здатність з дотриманням етичних норм здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами.
<p>Знання: змісту продуктивних форм взаємодії у ВНЗ мистецького спрямування.</p> <p>Уміння: вибудовувати стосунки співробітництва, реалізовувати взаємодію та діалог.</p> <p>Комунікація: взаємодія між викладачем, колегами, студентами з приводу фортепіанної, концертмейстерської та викладацької діяльності.</p>	ПРН 13	Здатність співробітництва, діалогу та реалізації продуктивних форм взаємодії у мистецькому закладі.
<p>Знання: специфіки мислення у галузі фортепіанного мистецтва, концертмейстерської роботи та викладацької діяльності.</p> <p>Уміння: самостійно працювати, гнучко мислити, відкривати нові знання з метою оволодіння викладацької, фортепіанної та концертмейстерської майстерності.</p> <p>Комунікація: можливість підвищення якості роботи під час занять із педагогом та під час самостійної роботи над музичними творами</p>	ПРН 14	Здатність здійснення самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності і самокритичності у професійній діяльності.
<p>Знання: специфіки різних галузей музичного мистецтва, змісту мистецьких цінностей, естетичних ідеалів та національної свідомості.</p> <p>Уміння: розвивати мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість у процесі концертмейстерської діяльності.</p> <p>Комунікація: сценічна взаємодія зі слухачами та учасниками музичних і хореографічних колективів</p>	ПРН 15	Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Студент володіє теоретичними знаннями з курсу «Сценічно-виконавська майстерність» у межах освітньо-професійної програми Музичне мистецтво, досконало володіє практичним матеріалом щодо майстерності концертного виконавця (вільно ним оперує, грамотно його виконує, вміє застосовувати отриманні знання), вміє використовувати набуті знання та вміння у практичній діяльності. Студент показує глибокі знання використаної літератури, викладає теоретичний матеріал логічно грамотно, послідовно й самостійно. Відмінно оперує понятійно-термінологічним апаратом. Студент демонструє артистизм та здатність емоційного впливу на слухача. Виявляє розвинуте творчо-образне мислення та здатність до інтерпретації отриманої теоретико-практичної інформації.
82-89	Студент на достатньому рівні володіє теоретичним матеріалом, оперує понятійно-термінологічним апаратом. Але разом із тим допускає неточності, робить помилки, має місце недостатня аргументованість при викладанні матеріалу.
74-81	Студент досить повно володіє теоретичним матеріалом. Демонструє певні навички та уміння щодо прояву себе під час практичних занять, але професійно-виконавський комплекс виявляється обмежено (допускає несуттєві методичні неточності тощо).
64-73	Студент оволодів сутністю завдання, показує знання використаної літератури, намагається аналізувати мистецькі явища, робити висновки, але при цьому допускає грубі помилки і не може самостійно викласти матеріал щодо заданої теми.
60-63	Практична підготовка загалом відповідає вимогам, студент демонструє певні навички, але форма виступу нестабільна, є помітні погрішності методичного характеру.

35-59	Студент емоційно скутий, не впевнений у своїх відповідях. Проблему концертного виконавства не розкриває, не розуміє основної сутності завдання, не може зробити висновки й узагальнення. Виступ невиразний та недосконалий.
1-34	Недбалість студента над розвитком власної підготовки. Не демонструє належної форми публічного виступу та необхідних практичних навичок.

Розподіл балів

Поточний контроль										Разом	Сума
T.1.1	T.1.2	T.1.3	T.1.4	T.1.5	T.1.6	T.1.7	T.1.8	T.1.9	T.1.10		
Поточний контроль										75	100
7	7	7	7	7	8	8	8	8	8		
Контроль самостійної роботи										25	
2	2	2	2	2	3	3	3	3	3		

T 1.1, T 1.2 ... T 4.3 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль (за результатами практичних занять), тестування, усний та письмовий залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Специфіка сутності поняття «сценічно-виконавська майстерність».

Тема 2. Особливості музичного виконавства.

Тема 3. Особливості відображення засобів музичного виконавства та концертно-виконавської майстерності.

Тема 4. Виконавський процес інтерпретації змісту музичних творів.

Тема 5. Критерії розвитку сценічно-виконавської майстерності.

Тема 6. Зовнішній психофізіологічний аспект розвитку сценічно-виконавської майстерності на тлі відображення виконавської техніки та

сценічного втілення.

Тема 7. Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу.

Тема 8. Розвиток артистизму, індивідуальності, самостійності виконавського музичного мислення.

Тема 9. Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця.

Тема 10. Методи, прийоми і принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього магістра музичного мистецтва за кваліфікацією «концертний виконавець».

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Специфіка сутності поняття «сценічно-виконавська майстерність».

Розкриваються поняття «виконавство», «майстерність», «виконавська майстерність», «сценічно-виконавська майстерність». Висвітлюється музичне виконавство як результат розуміння національної специфіки різних музичних жанрів та стилів.

Тема 2. Особливості музичного виконавства.

Висвітлюються провідні школи в сфері музичного виконавства (інструментального, хорового, вокального), їх відмінності та специфіка.

Тема 3. Особливості відображення засобів музичного виконавства та концертно-виконавської майстерності.

Розкриваються основні принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності виконавців (індивідуальний підхід; єдність художнього й технічного; поступовість і послідовність та ін.); розглядаються основні принципи формування та розвитку музично-виконавських здібностей студентів у процесі опанування музичних творів (слухових уявлень, рухливо-моторної техніки, музичної пам'яті та ін.).

Тема 4. Виконавський процес інтерпретації змісту музичних творів.

Відображуються закономірності та особливості музично-виконавського розвитку студентів. Розглядається вплив кращих досягнень музичної творчості зарубіжних і українських композиторів на становлення магістранта як концертного виконавця.

Тема 5. Критерії розвитку сценічно-виконавської майстерності.

Особливості активізації психомоторики виконавця під час публічного виступу. Розглядаються значення вірного відбору та демонстрації репертуару у вихованні виконавця з урахуванням індивідуально-психологічних відмінностей. Розкриваються основні фізіологічні закономірності вищої нервової діяльності студента під час підготовки та здійснення концертно-сценічної діяльності.

Тема 6. Зовнішній психофізіологічний аспект розвитку сценічно-виконавської майстерності на тлі відображення виконавської техніки та сценічного втілення.

Висвітлюються основні методи виховання образно-асоціативного мислення, творчого втілення магістрантів під час виконавського полілогу зі

слухачами.

Тема 7. Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу.

Розкриваються особливості становлення виконавської надійності як основи успішного виступу в якості концертного виконавця.

Тема 8. Розвиток артистизму, індивідуальності, самостійності виконавського музичного мислення.

Розглядаються дієві засоби становлення та розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутніх магістрів музичного мистецтва як концертних виконавців. Висвітлюються особливості розвитку сценічної майстерності під час інструментальної, хорової та вокальної діяльності.

Тема 9. Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця.

Характеризуються провідні умови та закономірності сценічно-виконавського втілення студентів як майбутніх концертних виконавців.

Тема 10. Методи, прийоми і принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього магістра музичного мистецтва за кваліфікацією «концертний виконавець».

Визначається ефективне методичне забезпечення (принципи, методи, прийоми) у розвитку сценічно-виконавської майстерності магістрів музичного мистецтва.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	Денна форма					Заочна форма							
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.	
Тема 1. Специфіка сутності поняття «сценічно-виконавська майстерність».	8	2	0			6	18	2	0				16
Тема 2. Особливості музичного виконавства.	8	2	0			6	0	0	0				0
Тема 3. Особливості відображення засобів музичного виконавства та концертно-виконавської майстерності.	10	2	2			6	18		2				16
Тема 4. Виконавський процес інтерпретації змісту музичних творів.	8	2	0			6	0	0	0				0
Тема 5. Критерії розвитку сценічно-виконавської майстерності.	10	2	2			6	18	0	2				16

Тема 6. Зовнішній психофізіологічний аспект розвитку сценічно-виконавської майстерності на тлі відображення виконавської техніки та сценічного втілення.	10	2	2			6	0	0	0			0
Тема 7. Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу.	10	2	2			6	18	0	0			18
Тема 8. Розвиток артистизму, індивідуальності, самостійності виконавського музичного мислення.	8	2	0			6	0	0	0			0
Тема 9. Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця.	10	2	2			6	18	0	2			16
Тема 10. Методи, прийоми і принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього магістра музичного мистецтва за кваліфікацією «концертний виконавець».	8	2	0			6	0	0	0			0
Усього годин	90	20	10			60	90	2	6			82

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Специфіка сутності поняття «сценічно-виконавська майстерність».	2	2
2	Особливості музичного виконавства.	2	
3	Особливості відображення засобів музичного виконавства та концертно-виконавської майстерності.	2	
4	Виконавський процес інтерпретації змісту музичних творів.	2	
5	Критерії розвитку сценічно-виконавської майстерності.	2	
6	Зовнішній психофізіологічний аспект розвитку сценічно-виконавської майстерності на тлі відображення виконавської техніки та сценічного втілення.	2	
7	Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу.	2	

8	Розвиток артистизму, індивідуальності, самостійності виконавського музичного мислення.	2	
9	Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця.	2	
10	Методи, прийоми і принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього магістра музичного мистецтва за кваліфікацією «концертний виконавець».	2	
Разом		20	2

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Особливості відображення засобів музичного виконавства та концертно-виконавської майстерності.	2	2
2	Критерії розвитку сценічно-виконавської майстерності.	2	2
3	Зовнішній психофізіологічний аспект розвитку сценічно-виконавської майстерності на тлі відображення виконавської техніки та сценічного втілення.	2	
4	Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу.	2	
5	Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця.	2	2
Разом		10	6

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Специфіка сутності поняття «сценічно-виконавська майстерність».	6	16
2	Особливості музичного виконавства.	6	0
3	Особливості відображення засобів музичного виконавства та концертно-виконавської майстерності.	6	16
4	Виконавський процес інтерпретації змісту музичних творів.	6	0
5	Критерії розвитку сценічно-виконавської майстерності.	6	16
6	Зовнішній психофізіологічний аспект розвитку сценічно-виконавської майстерності на тлі відображення виконавської техніки та сценічного втілення.	6	0
7	Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу.	6	18

8	Розвиток артистизму, індивідуальності, самостійності виконавського музичного мислення.	6	0
9	Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця.	6	16
10	Методи, прийоми і принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього магістра музичного мистецтва за кваліфікацією «концертний виконавець».	6	0
	Разом	60	82

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики: навч.-метод. посіб. / Адам Васильович Береза. – 2-ге вид., допов. – Вінниця : Нова книга, 2010. – 184 с.

2. Бірюкова Л. А. Вокальне мистецтво як засіб розвитку духовної культури вчителя музики / Л. А. Бірюкова // Актуальні питання мистецької освіти та виховання. – 2014. – № 1–2 (3–4). – С. 193–204.

3. Василенко Л. М. Педагогічні умови гедоністичного спрямування вокальної підготовки / Л. М. Василенко // Науковий вісник Мелітопольського педагогічного університету. – 2012. – № 9. – С. 182–190.

4. Вокальний клас: робоча програма для студентів напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» / розроб. Н. А. Овчаренко. – Кривий Ріг, 2016. – 26 с.

5. Волкова Н. П. Педагогіка : посіб. / Н. П. Волкова. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. – 576 с. – (Альма-матер).

6. Гавацко Е. П. Формування вокальних навичок у вихованців студії естрадного співу: науков.-метод. посіб. / Ельвіра Петрівна Гавацко. – Ужгород : Педагогіка, 2017. – 65 с.

7. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва / Богдан Пилипович Гнидь. – Київ : НМАУ, 1997. – 320 с.

8. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко; гол. ред. С. Головка. – Київ : Либідь, 1997. – 376 с.

9. Гордійчук М. Музика і час: Розвідки і статті / М. Гордійчук. – К.: Муз.Україна, 1984. – 326 с.

10. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: дис. ... д-ра мистецтвознавства / Гребенюк Наталія Євгенівна. – Київ, 2000. – 369 с.

11. Гринь Л. О. Методичні основи та загально-педагогічні принципи вокального мистецтва / Лілія Олександрівна Гринь // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 2 (13). – С. 52–56.

12. Гусейнова Л. В. Чинники формування виконавської культури майбутнього вчителя музичного мистецтва / Л. В. Гусейнова // Психолого-педагогічні науки. – 2015. – № 1. – С. 126–129. – (Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя).

13. Дьяченко М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович. – Минск : Изд-во Белорусского ун-та, 1976. – 176 с.
14. Егорычева М. И. Упражнения для развития вокальной техники / Марина Ивановна Егорычева. – Киев : Музична Україна, 1980. – 117 с.
15. Ковальчук О. М. Підготовка магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності в умовах ступеневої освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. М. Ковальчук. – Дніпропетровськ, 2016. – 20 с.
16. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психологічний розвиток особистості / Григорій Силович Костюк. – Київ, 1989. – 412 с.
17. Косяк Л. І. Специфіка формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музичного мистецтва / Л. І. Косяк // Наукові записки; ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2018. – Вип. 170. – Серія: Педагогічні науки. – С. 81–84.
18. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посіб. з основ вокал. майстерності / Ярослав Степанович Кушка. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 288 с.
19. Ткач О. Деякі проблеми теорії музично-педагогічної діагностики. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства*: зб. ст. Київ: Муз. Україна, 1981. С. 41–50.
20. Формування самостійності майбутнього вчителя музики в класі основного інструмента: методичні рекомендації для викладачів і студентів музично-педагогічних факультетів / укладач А. Береза. Київ: РУМК, 1991. 76 с.

Додаткові:

1. Василенко Л.М. Педагогічні умови гедоністичного спрямування вокальної підготовки / Л.М. Василенко//Науковий вісник Мелітопольського педагогічного університету.–2012.–№9.–С.182-190.
2. Виноградов Г. На пути к творческому «раскрепощению» студента. *Теория и история музыкального исполнительства*: сб. науч. трудов. К.: КГК, 1989. С. 10–22.
3. Гавацко Е.П. Формування вокальних навичок у вихованців студії естрадного співу: науков.-метод.посіб. / Ельвіра Петрівна Гавацко. – Ужгород : Педагогіка, 2017.–65 с.
4. Гнидь Б.П. Історія вокального мистецтва / Богдан Пилипович Гнидь. – Київ : НМАУ, 1997. – 320 с.
5. Гржибовская Р. Продуктивные музыкально-слуховые представления музыканта-исполнителя. *Вопросы фортепианной педагогики*. М.: МГПИ, 1980. С. 39–49.
6. Єременко О. В. Основи магістерської підготовки. Теорія і практика реалізації в системі музично-педагогічної освіти: навчально-методичний посібник. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2012. 292с.

7. Кузёмина Л. О воспитании интонационного мышления музыканта-исполнителя. *Теория и история музыкального исполнительства*: сб. науч. трудов. К.: КГК, 1989. С. 5–10.

8. Кушка Я.С. Методика навчання співу : посіб. з основ вокал. майстерності / Ярослав Степанович Кушка.– Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. –288 с.

9. Лук'янченко Л.В. Педагогічні умови формування готовності до інструментально-виконавської діяльності: зб. наук. праць студ. Бердянського держ. пед. ун-ту / Л.В. Лук'янченко.– Бердянськ : БДПУ, 2006.– С. 45-53.

10. Остапенко Л.В. Розвиток творчих якостей у студентів-хормейстерів засобами української духовної хорової музики : дис. ... канд. пед. наук / Остапенко Лариса Вікторівна. – Київ, 1999. – 162 с.

11. Цзяньшу Ван. Формування вокально-виконавської культури майбутніх учителів музики в процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Ван Цзяньшу. – Київ, 2013. – 20 с.

12. Шульгіна В. Д. Музична Україна: монографія. Київ: НМАУ, 2000. 213 с.

13. Юник Т. І. Удосконалення методики запам'ятовування музичного тексту як засіб розвитку виконавської майстерності студентів-піаністів (на матеріалі педвузів): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. К., 1996. 16 с.

Інформаційні інтернет-ресурси:

1. Сайт Національної академії наук України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

2. Мистецька освіта і культура України ХХІ століття: євроінтеграційний вектор: Зб. матеріалів Міжн. наук.-творч. конф., Одеса, Київ, Варшава, 12-13 травня 2016р. – К.: НАКККіМ, 2016. – 288 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://nakkkim.edu.ua/images/vidannya/Konferencii/Konferensiya_Mystetska_osvita_2016_compressed.pdf

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Персональний комп'ютер або ноутбук, мультимедійний проектор, екран для проектора, аудіо колонки.